



مرکز مبدیة حوزه علمی خوارزم
معاونت آموزش

کلیات و برنامه رشته تفسیر کرایش

تفسیر تطبیقی

سطح چهارم خوارزم

بسمه تعالی

ماده ۱. عنوان رشته

سطح چهار رشته تفسیر گرایش تفسیر تطبیقی.

ماده ۲. تعریف

سطح چهار آموزشی - پژوهشی رشته تفسیر سومین مقطع از تحصیلات حوزوی است، که طلاب پس از گذراندن این دوره، توان تدریس، تحقیق، نقد، ارائه نظریه و پاسخ به نیازهای علمی و تخصصی این رشته را کسب کرده و پس از دفاع از رساله، دانشنامه سطح چهار تفسیر، گرایش تفسیر تطبیقی دریافت می کنند.

ماده ۳. اهداف

۱. توانمندی بررسی و تحلیل آراء، مکاتب و روش های مرتبط با رشته؛
۲. تقویت توان پژوهش در حد تحلیل، نقد و ارائه نظریه در مسائل مرتبط با رشته؛
۳. ارتقاء توان پاسخگویی به نیازهای علمی و تخصصی رشته؛
۴. تامین پژوهشگر مورد نیاز و زمینه سازی جهت تولید علم و توسعه دانش در رشته؛
۵. تامین استاد مورد نیاز در رشته؛

ماده ۴. ضرورت

۱. درک و ارزیابی درست از مبانی و مفاهیم آیات از دیدگاه فریقین؛
۲. تبیین نقاط اشتراک و افتراق و قوت و ضعف فریقین در مبانی و مفاهیم تفسیری؛
۳. دستیابی به آراء و نظریه های برتر در حوزه تفسیر؛
۴. ارتباط مستقیم با نیازهای جوامع اسلامی و تقریب مذاهب.

ماده ۵. سیاست ها

۱. اهتمام به ارتقاء فضائل و ملکات اخلاقی و معنوی طلاب؛
۲. اهتمام به بهره گیری از سنت های کارآمد حوزوی، فناوری ها و روش های نوین و مؤثر در آموزش و پژوهش؛
۳. اهتمام به پژوهش محور بودن دوره؛
۴. اهتمام به رویکرد نفاذانه و نظریه پردازانه، با طرح دیدگاه های چالشی مرتبط با رشته؛
۵. تأکید بر بهره گیری از زبان عربی در فعالیت های آموزشی و پژوهشی؛
۶. اهتمام به تأمین نیازهای علمی نظام و جامعه اسلامی در این رشته؛

ماده ۶. نظام آموزشی

نظام آموزشی سطح چهار، نیم سالی واحدی است و طول دوره با احتساب پایان نامه، حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ نیم سال خواهد بود.

ماده ۷. شرایط پذیرش

۱. احراز صلاحیت های عمومی و اخلاقی بر اساس آیین نامه های مصوب؛
۲. دارا بودن مدرک علمی سطح سه رشته های مرتبط؛

- تبصره: پذیرش طلاب دارای مدرک علمی سطح سه در سایر رشته ها مشروط به گذراندن دروس جبرانی، مجاز است.
۳. قبولی در آزمون ورودی دروس تخصصی، زبان تخصصی و مصاحبه علمی؛
۴. احراز توانایی های لازم در مهارت های خواندن، درک مطلب و نگارش به زبان عربی از طریق برگزاری آزمون و یا ارائه مدرک معتبر؛

ماده ۸. عناوین و مشخصات کلی دروس

عنوان درس	واحد
اصول فقه	۸
فقه	۱۲
دروس تخصصی	۴۰
رساله علمی (پایان نامه)	۲۰
جمع کل	۸۰

- در دروس تخصصی، شیوه تدریس اجتهادی مورد توجه قرار می گیرد.
- حجم پژوهش و تحقیقات حداقل ۴۰ درصد دوره را پوشش خواهد داد.

ماده ۹. عناوین و مشخصات تفصیلی دروس:

۱. دروس مشترک:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	هدف
۱	فقه	۱۲	تسلط بر برخی مباحث مهم فقه.
۲	اصول	۸	تسلط بر برخی مباحث مهم اصولی تأثیرگذار در فقه.
۳	تعداد کل واحد	۲۰	

۲. دروس تخصصی:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	هدف
۱	پژوهش های قرآنی معاصر	۲	تحلیل، بررسی و گونه شناسی ادبیات قرآن پژوهی در روزگار معاصر شامل: نشر یافته ها، نظریه ها و مکاتب.
۲	اختلاف قرائات	۲	بررسی و تحلیل دیدگاه های مختلف درباره خاستگاه اختلاف قرائات، پاسخ به مسائل مطروحه در این زمینه و بررسی تأثیر اختلاف قرائات بر برداشت های تفسیری.
۳	هرمنوتیک و متون مقدس	۲	بررسی دیدگاه های مختلف در تفسیر متون مقدس و تعاملات تفسیری بین ادیان.
۴	اصول علم رجال و حدیث	۲	توانمندسازی طلاب در اتخاذ مبنای صحیح یا ارائه نظریه جدید بر اساس اصول حاکم بر علم رجال و حدیث.
۵	تاریخ قرآن	۲	بررسی دیدگاه های مختلف در زمینه اصالت و اعتبار قرآن و پاسخ به سوالات مطرح در این زمینه.
۶	قرآن و علم	۲	بررسی و تحلیل دیدگاه های مختلف در زمینه رابطه قرآن و علم و توانمند سازی طلاب بر اتخاذ مبنا در این زمینه.

۷	مبانی تفسیر فریقین	۲	تحلیل، مقایسه و نقد مبانی تفسیر شیعه و اهل سنت.
۸	بررسی آراء متفکران معاصر در تفسیر قرآن	۲	بررسی و نقد دیدگاه‌ها و شبهات جدید درباره ی قرآن و تفسیر.
۹	روش شناسی تفسیر تطبیقی	۲	بررسی روش تفسیر تطبیقی به منظور اتخاذ مبنا در این زمینه.
۱۰	تفسیر تطبیقی آیات اعتقادی ۱ (توحید و صفات خدا)	۲	بررسی و نقد دیدگاه تفسیری فریقین در زمینه ی توحید و صفات خدا.
۱۱	تفسیر تطبیقی آیات اعتقادی ۲ (نبوت و امامت)	۲	بررسی و نقد دیدگاه تفسیری فریقین در زمینه ی نبوت و امامت.
۱۲	تفسیر تطبیقی آیات الاحکام ۱ (مباحث عبادات، حدود و دیات)	۲	بررسی و نقد دیدگاه تفسیری فریقین در زمینه عبادات، حدود و دیات.
۱۳	تفسیر تطبیقی آیات الاحکام ۲ (مباحث عقود، ایقاعات و ارث)	۲	بررسی و نقد دیدگاه تفسیری فریقین در زمینه عقود، ایقاعات و ارث.
۱۴	تفسیر تطبیقی روایی	۲	بررسی مبانی تفسیر روایی و مقایسه متون تفسیر روایی فریقین.
۱۵	تفسیر موضوعی	۲	بررسی موضوعات ناظر به زن و خانواده در تفسیر فریقین.
۱۶	قرآن و کتاب مقدس (تفسیر تطبیقی قصص انبیاء)	۲	مقایسه گزارش قرآن و کتاب مقدس از تاریخ پیامبران.
۱۷	متون تفسیری معتزله	۲	ایجاد توانمندی نقد و مقایسه با تکیه بر متن خوانی تفاسیر معتزله.
۱۸	متون تفسیری اشاعره	۲	ایجاد توانمندی نقد و مقایسه با تکیه بر متن خوانی تفاسیر اشاعره.
۱۹	متون تفسیری سلفیه	۲	ایجاد توانمندی نقد و مقایسه با تکیه بر متن خوانی تفاسیر سلفیه.
۲۰	متون تفسیری فرق تشیع	۲	ایجاد توانمندی نقد و مقایسه با تکیه بر متن خوانی تفاسیر فرق تشیع.
تعداد کل واحد		۴۰	